



## **בית משפט השלום בתל אביב - יפו**

**עש"א 58601-06-21 מקורות חברת מים בע"מ נ' הרשות הממשלתית למים וביו**

**לפני כבוד השופט עדי הדר**

**מקורות חברת מים בע"מ**

**המערער:**

**נגד**

**הרשות הממשלתית למים וביו**

**המשיבה:**

### **החלטה**

לפני ביהמ"ש ערעור של חברה ממשלתית על החלטת רשות המים להטיל עליה עיצום.

1. ביהמ"ש ביקש עמדות הצדדים בהחלטה מיום 29.6, לשאלה מדוע לא תועבר המחלוקת ליישוב לפני היועץ המשפטי לממשלה בהתאם להנחיית היועץ לגבי יישוב סכסוכים בין המדינה וחברות ממשלתיות.

2. רשות המים התנגדה להחיל על הערעור הנחית היועץ.

3. בהחלטה מיום 13.7.21 ביהמ"ש ציין שהרשות שהטילה העיצום והחברה הממשלתית נמצאים באחריותו של אותו שר וכי המחוקק מצא להמיר ההליך הפלילי בעניין הפרת הצו בהליך מנהלי. לכן, הפרת החוק הנטענת כאן בהליך מנהלי נבחנת באמות מידה אזרחיות ולא פליליות, כפי שבכל מחלוקת אזרחית עולה טענה להפרת חוק שמצדיקה ליתן סעד אזרחי.

4. ביהמ"ש דחה טענת הרשות כי יישום הנחיית היועץ המשפטי לממשלה תעלה טענה לאפליה. ביהמ"ש נימק דחיית טענת הרשות בכך שטענתה יפה לכאורה גם לסכסוכים אזרחיים אחרים לגביהם חלה ההנחיה בהם עשוי הציבור לטעון מדוע לא מלבנים המחלוקת בהליך משפטי, אלא ביישוב סכסוך לפני היועמ"ש.

5. עוד קבע ביהמ"ש שכנגד טענת האפליה, ניתן לטעון שליבון מחלוקת בין זרוע אחת של המדינה לזרוע אחרת, כאשר שתיהן באחריות אותו שר, תיצור אצל הציבור תחושה לא נוחה לפיה יד ימין של אותה רשות מבצעת מלקה יד שמאל של אותה רשות.



## בית משפט השלום בתל אביב - יפו

עש"א 58601-06-21 מקורות חברת מים בע"מ נ' הרשות הממשלתית למים וביוב

6. ביהמ"ש הורה למערערת להמציא החלטתו והחלטה מיום 29.6 ללשכת היועץ המשפטי לממשלה לצורך קבלת עמדתו לגבי הפנית המחלוקת ליישוב הסכסוך בהתאם להנחיתו מספר 6.1201.
7. ביום 19.8.21 הודיעה הפרקליטות, שמייצגת את המשיבה, כי כבאת כוח היועץ המשפטי לממשלה, היא מודיעה לביהמ"ש כי היועמ"ש אינו מעוניין להחיל ההנחיה על המחלוקת כאן.
8. לכן, עולה השאלה מה הטעם בהשתת עיצום בסך של 720,000 ₪ על חברה ממשלתית באופן שהכסף, ככל שביהמ"ש יאשר החיוב, יועבר מכספי הציבור המוחזקים ע"י החברה הממשלתית כזרוע ממשלתית לרשות המים.
9. הרשות טענה בתשובה לתגובת המערערת להודעה על הכוונה לחייבה, כי היא פועלת לאכיפה ולא לענישה. אולם, בשונה מגופים פרטיים, כאשר רשות טוענת שגוף ציבורי ובעיקר חברה ממשלתית פועלת בניגוד לרישיון, הטלת עיצום כספי לכאורה מקלה עם הפרת החוק הנטענת. זאת, מכיוון שלרשויות אכיפת החוק, כלים רבי משקל להשיג אכיפה ביחס לבעלי תפקידים בחברה ממשלתית על פי הדין הפלילי ואף לפי **חוק החברות הממשלתיות תשל"ה-1975**. לעניין זה ראו סמכות רשות החברות הממשלתיות או השרים הממונים, לפי סעיף 22 (א) (6), להעביר דירקטורים מתפקידם, סמכות הממשלה על פי סעיף 42 להעביר המנכ"ל מתפקידו, והסמכויות לפי סעיף 59 ד לכפות על חברה בהפרת החלטות הממשלה, לרבות ע"י הגשת בקשה מתאימה לביהמ"ש המחוזי, ודומה שחיוב המערערת למכור נכסיה מהווה הפרטה לעניין השימוש בחלק מהסמכויות.
10. מצופה היה מהיועץ המשפטי לממשלה כי ייכנס בעובי הקורה כפרשן הוראות החוק שפרשנותו מחייבת את הממשלה ויאמר את דברו במחלוקת שנפלה בין החברה הממשלתית לרשות המים, כשהשרים ורשות החברות הממשלתיות נמנעים לכאורה בשלב זה מלאכוף עליה את החלטת הממשלה בהתאם לאמצעים הרבים שעומדים לרשותם כמפורט לעיל.
11. תחת זו, בחרה המדינה להטיל עיצום כספי באופן שכספי ציבור יועברו מגוף ממשלתי אחד לגוף ממשלתי אחר וספק רב אם העיצום ישיג הרתעה כפי שהיה משיג אם היה מדובר בגוף פרטי.



## בית משפט השלום בתל אביב - יפו

עש"א 58601-06-21 מקורות חברת מים בע"מ נ' הרשות הממשלתית למים וביוב

12. ולראיה, המחוקק היה ער לקושי בדבר השגת אכיפה ע"י הטלת עיצום כספי על כספי ציבור ולכן הסמיך המדינה להטיל חיובים אישיים על בעלי תפקידים כגון בעניינם של בעלי תפקידים ברשויות המקומיות.

13. ספק רב אם המחוקק התכוון, כאשר הסמיך את רשות המים להטיל עיצומים, שתטיל עיצומים כספיים על חברה ממשלתית.

14. שאלה נוספת היא, מדוע לא תועבר המחלוקת לבית הדין למים, בהסכמת המדינה, על אף הימנעות המערערת מפניה על פי המועד הקבוע לכך, וכן מדוע לא תועבר המחלוקת לוועדה ליישוב סכסוכים על פי חוק החברות הממשלתיות. זאת, מכיוון שהמערערת טוענת כי ההוראה למכור חלק מנכסיה כרוכה בהפרת חוק אחר והוא חוק חובת מכרזים תשנ"ב 1992.

15. הפרקליטות תגיש תשובה לשאלות ביהמ"ש עד יום 2.9.

16. ביהמ"ש מצפה שרשות החברות הממשלתיות תביא עמדתה בעניין זה כזרועה הארוכה של הממשלה בפיקוח על חברות ממשלתיות. לכן, ביהמ"ש מורה למערערת להמציא החלטה זו ללשכת מנהל רשות החברות הממשלתיות לתשובתו תוך 10 ימים ממועד ההמצאה ותגיש אישור המצאה עד יום 2.9.

ניתנה היום, י"ד אלול תשפ"א, 22 אוגוסט 2021, בהעדר הצדדים.

עדי הדר, שופט